

UMHVERFISSTOFNUN

Nýjar Evrópugerðir um plöntuvarnarefni Hver verða áhrifin hér á landi?

Björn Gunnlaugsson

Kynningarfundur haldinn á Umhverfisstofnun þann 17. jan. 2012

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð og tilskipun

- Reglugerð 1107/2009 um markaðssetningu plöntuvarnarefna
- Tilskipun 2009/128 um sjálfbæra notkun plöntuvarnarefna

Reglugerð 1107/2009

- Reglugerð 1107/2009 um markaðssetningu plöntuvarnarefna
  - kemur í stað tilskipunar 91/414
(var ekki innleidd hér á landi)
  - tók gildi 14. júní 2011
  - verður tekin inn í EES-samninginn á þessu ári
  - reglugerð um innleiðingu kemur samhliða

Tilskipun 2009/128

- Tilskipun 2009/128 um sjálfbæra notkun plöntuvarnarefna
  - gert ráð fyrir að innleiða hana samhliða reglugerð um markaðssetningu plöntuvarnarefna
  - frá og með 14. desember 2011 áttu aðildarríki að hafa lokið nauðsynlegum undirbúningi í stjórnslu og lagaumhverfi til að vera í stakk búin að fylgja eftir ákvæðum tilskipunarinnar

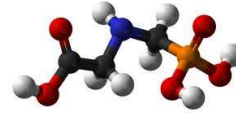

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Virk efni

- Virk efni verða metin með tilliti til áhættu

- ábyrgðin liggur hjá yfirvöldum í einstökum ríkjum.

- Matið skal byggja á hættueiginleikum efna (hazard)

- fremur en áhættu (risk) af völdum notkunar.

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Virk efni

Óheimilt verður að nota efni sem:

- eru krabbameinsvaldandi (CMR),
- geta valdið stökkbreytingum
- eru þrávirk
- safnast upp í lífkeðjunni
- trufla hormónajafnvægi

...í plöntuvarnarefnum

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Virk efni

- Skiptiregla verður virk
  - efni sem skaða tauga- eða ónæmiskerfi
  - efni sem eru líkleg til að valda grunnvatnsmengun
fara í ferli sem miðar að því að skipta þeim út fyrir hættuminni efni
- Yfirvöld skulu fylgjast með vörum sem innihalda slík efni með því augnamiði að þeim verði skipt út fyrir hættuminni efni eða aðrar varnaraðgerðir (án eiturefna)

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Virk efni

- Hvert virkt efni er samþykkt í ákveðinn tíma
  - í samræmi við áhættuna við notkun þess og er háð endurskoðun.
- Fyrsta samþykki gildir í 10 ár
- Endurnýjun gildir í 15 ár
  - í 7 ár fyrir efni sem skipta á út
- Áhættulítill efni: samþykkt í 15 ár

Reglugerð 1107/2009 Virki efni

- Heimilt er að samþykkja til bráðabirgða virki efni til að leysa bráðan vanda þótt að þau fullnægi ekki tilteknum skilyrðum
  - s.s. að þau séu hugsanlega krabbameinsvaldandi (CMR), geti valdið stökkbreytingum, truflað hormónajafnvægi.
- Hámarksgildistími 5 ár
- Grípa skal til séstakra öryggisráðstafana þegar slíki efni eru notuð

Reglugerð 1107/2009 Virki efni

- Samþykkt virki efni:
  - fara á sameiginlegan lista (Annex I)
    - auk hjálparefna (synergists) og eiturdeyfa (safeners).
  - íblöndunarefni (co-formulants) sem óheimilt er að nota fara á sérstakan lista
    - verður birtur síðar í 3. viðauka
- Sækja þarf um endurnýjun á samþykki fyrir virki efni 3 árum áður en gildandi samþykki rennur út

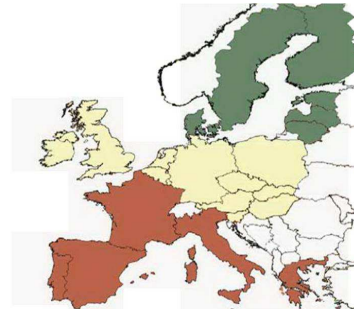

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Svæðaskipting

- 3 svæði
  - Norðursvæði: DK, EE, FI, LT, LV, NO, SE, IS
  - Miðsvæði: BE, CZ, DE, IE, LU, HU, NL, AT, PL, RO, SI, SK, UK
  - Suðursvæði: BG, GR, ES, FR, IT, CY, M^{*}
- efni til að
  - nota í gróðurhúsum,
  - meðhöndla uppskeru,
  - bæsa fræ,
  - sótthreinsa geymslur

...falla ekki undir svæðaskiptingu

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Markaðsleyfi

- Gefa þarf út markaðsleyfi fyrir plöntuvarnarefni í hverju aðildarríki fyrir sig.
- Í markaðsleyfi skulu koma fram skilyrði sem sett eru um
  - hvar
  - hvernig
  - hverjir

megi nota efnið

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Markaðsleyfi

- Aðildarríki innan sama svæðis skulu hafa með sér samvinnu um veitingu markaðsleyfa
  - til að dreifa vinnuálaginu.
- Eitt ríki sér um að meta umsókn um hvert markaðsleyfi (zRMS) fyrir svæðið
  - önnur ríki veita gagnkvæma viðurkenningu á markaðsleyfinu í kjölfarið
  - aðildarríki innan svæðisins þurfa sem sagt að koma sér saman um skipulag vinnunnar

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Gagnkvæm viðurkenning á markaðsleyfi

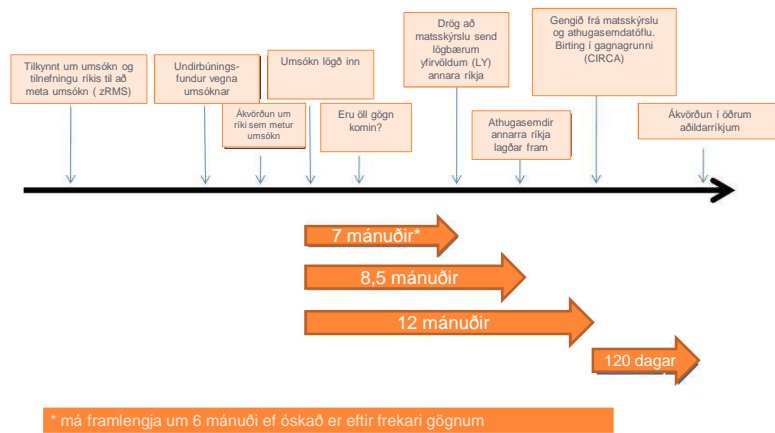
- Leyfishafi skal sækja um gagnkvæma viðurkenningu á markaðsleyfi
  - t.d. um leið og sótt er um markaðsleyfi
- Umsókn um gagnkvæma viðurkenningu skal meta út frá sömu forsendum og markaðsleyfið
  - rökstyðja þarf ákvörðun um að hafna umsókn um gagnkvæma viðurkenningu á markaðsleyfi

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Tímarammi við mat á umsóknum

UMHVERFISSTOFNUN

Reglugerð 1107/2009 Gagnkvæm viðurkenning á markaðsleyfi

- Sjái engin framleiðandi sér hag í að sækja um markaðsleyfi:
  - geta opinberir aðilar, samtök bænda o.fl. gert það ef samþykki leyfishafa liggur fyrir
    - fallist leyfishafi ekki á að leggja inn umsókn =>
  - þá getur lögbært yfirvald tekið við umsókn ef almannahagsmunir eru í húfi

Reglugerð 1107/2009 Bráðabirgðamarkaðsleyfi

- Veita má markaðsleyfi til bráðabirgða fyrir ósamþykkt plöntuvarnarefni ef leysa þarf bráðan vanda sem ekki verður leystur á annan hátt
  - 120 daga gildistími
  - tilkynna þarf öllum aðildarríkjum EB og framkvæmdastjórninni um slík leyfi
- Leyfi til rannsókna og þróunar
  - ekki ákvæði um hámarksgildistíma

Áhrif hér á landi

- Gert er ráð fyrir innleiðingu á þessu ári
- Aðlögunartímabil
  - efni (vörur) á skrá í dag => áfram á markaði þar til kemur að því að endurmeta virka efnið
    - Permasect C (cypermetrin -> 2016)
    - Roundup (glyfosat -> 2015)
    - Reglone (diquat -> 2015)
    - Cycocel Extra (klórmekvat -> 2019)

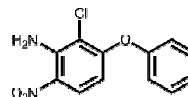
Áhrif hér á landi

- Efni (vörur) sem innihalda efni sem ekki eru á lista yfir samþykkt virk efni (Annex I) hverfa af markaði við innleiðingu
  - Casoron (diklobenyl)
  - Floramon A,B,C (1-naftýlediksýra)
  - Permasect 25 EC (permetrín)
  - Ramrod (própaklór)

Áhrif hér á landi

- “Undanþáguefnin” hverfa af markaði við innleiðingu
- Mögulegt að sækja um skráningu skv. núverandi reglum fram að innleiðingu
  - virka efnið þarf að vera samþykkt til notkunar í plöntuvarnarefnum (á Annex I)
  - virku efni: iprodition (Rovral), mancozeb (Tattoo), aklónifen (Fenix) eru ekki samþykkt!
  - og e.t.v. einhver fleiri

Gjaldtaka fyrir mat á umsóknum

Heimilt verður að taka gjald fyrir vinnu við mat á umsóknum um markaðsleyfi.

- Gjaldskráin skal vera

- sett fram á gegnsæjan hátt
- endurspegla raunverulega vinnu við mat á umsókn um markaðsleyfi nema að það sé í þágu almennings að lækka hana

Verðskrá má byggja á meðaltalskostnaði við mat á umsóknum

Kostnaður við mat á umsóknum

- Umhverfisstofnun mun innheimta gjald fyrir vinnu við mat á umsóknum um markaðsleyfi
  - gjaldskrá hefur ekki verið gefin út
  - skv. kostnaðaráætlun gæti gjald fyrir gagnkvæma viðurkenningu markaðsleyfis numið 342.000 kr!
  - gjald fyrir mat á umsókn um markaðsleyfi: 10x hærra?!
36 klst x 9.500 kr.

Tilskipun 2009/128 Helstu ákvæði

- Hvert ríki skal semja áætlun sem miðar að því að draga úr notkun plöntuvarnarefna.
- Yfirvöld skulu nota sérstaka vísa til að fylgjast með þróun í notkun plöntuvarnarefna.

Tilskipun 2009/128 Helstu ákvæði

- Aðgerðir stjórnvalda til að draga úr áhættu gagnvart heilsu manna og umhverfinu fela m.a. í sér að:
  - draga úr notkun plöntuvarnaefna
  - velja hættuminni efni
  - nota samþættar varnir
  - velja aðrar varnaraðgerðir í stað plöntuvarnarefna
  - ýta undir vottaða lífræna ræktun

UMHVERFISSTOFNUN

Tilskipun 2009/128 Helstu ákvæði

- þjálfunar- og námsleiðir fyrir notendur plöntuvarnarefna, ráðgjafa og söluaðila
- uppfylla þarf skilyrði um lágmarksþekkingu = próf
- almennum kaupendum skulu veittar upplýsingar um örugga meðhöndlun plöntuvarnarefna

UMHVERFISSTOFNUN

Tilskipun 2009/128 Helstu ákvæði

- Búnaður til að dreifa plöntuvarnarefnum þarf að:
  - uppfylla öryggiskröfur
  - verður eftirlitsskyldur.

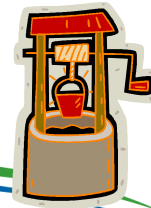
Fyrir 14. desember 2016: Aðildarríki skulu sjá til þess að allur búnaður sem notaður er til þess að dreifa plöntuvarnarefnum hafi verið skoðaður a.m.k. einu sinni. Eftir það skal skoða búnað á 5 ára fresti. *(Gildir ekki um litla úðabrúsa)*

UMHVERFISSTOFNUN

Tilskipun 2009/128 Helstu ákvæði

- Óheimilt verður að
  - úða plöntuvarnarefnum úr lofti
  - nota plöntuvarnarefni
    - nálægt vatnsföllum sér í lagi nærri vatnsbólum
    - á vissum viðkvæmum svæðum
    - þar sem aukin hættu er á mengun grunnvatns.

UMHVERFISSTOFNUN

NJÓTUM UMHVERFISINS OG STÖNDUM VÖRÐ UM ÞAÐ SAMAN

